

DA'S MIJN DOOD

Verteller: George Sponselee, Hulst.

Voor stalkjèssen (stallichten), zeggen ze altijd, moet je zijn op plekken waar onderland ligt en in de buurt van kreken, maar het is waar, ik heb het zelf meegemaakt boven op n'n dijk. We woonden echt wat je zou kunnen noemen aan het eind van de wereld, op Kampen, achter Den Bos (Boschkapelle) daar in de buurt van het Hellegat. Ge kent dat daar? De weg maakt er een scherpe bocht de ene kant op; naar de andere kant loopt een aarden weg. Dat was toen wij er woonden zo en dat is nog zo. Een eind verderop heeft d'n dijk weer n'n krok (bocht) en aan de kant van de Rummersdijkpolder ligt een verhoging. Lang geleden is dat een fort geweest, heb ik altijd horen vertellen en later moet er een windmolen gestaan hebben. Toen wij er woonden was die er niet meer. Na ons is Sjuul Veek er komen wonen en nadat die op Kampen zelf een nieuw huis gebouwd had, hield hij dat pleksken aan als hof en het huis als schuurken. Naderhand is het afgebroken, wanneer weet ik niet, als het allemaal waar is wat ik zeg hoor, want het is al zolang geleden. Maar je kunt je er nu wel een voorstelling van maken zeker eeh, en mee mij eens zijn dat het daar het eind van de wereld is? Helemaal afgelegd, niet anders te bereiken, van geens kanten, dan over een jèrden (aarden; onverharde) weg. Over d'n dijk heb je dan het Kanaal en daarover ligt de andere kanaaldijk, waar de Nieuwe Polder (Hellegatpolder) begint.

Onze Lieven Heer kwam daar nog niet, zo verlaten was het er, maar vanzelf een uitgelezen plek voor iemand die graag gaat pensen (stropen), en of we dat wilden, mijn vader en de jongens van ons. Dat vertel ik een andere keer wel eens, want daar gaat het nou niet over, nu gaat het over stalkjèssen, of beter wat ik daar n'n keer mee meegemaakt heb. Ons andere mannen hadden dat ook allemaal al eens een keer of wat bij de hand gehad en ze hadden me op het hart gedrukt: overkomt het jou een keer, gewoon van niks gebaren. Net doen of je het niet ziet, niet omkijken en nooit, maar dan ook nooit, d'r naar wenken of zoiets. Ik was wezen stropen in 't Hoogland, achter d'n Binnendijk. Vandaag d'n dag is dat allemaal ploegland, maar in mijnen jongen tijd waren daar nog allemaal weien langs n'n brede watergang en rijen kopbomen van meer als honderd roeien lang (100 roe is 385 meter). Ik kom van de Binnendijk af, daar aan het eind van het Romersdijksestraatje, op weg naar huis en ineens zie ik achter mij een lichtje. Het kwam mijn kant op, zo een meter of twee boven de sloot aan de kant van het Hoogland. Weet je overigens dat daar op dien hogen blok land van Salarus nog iets onder de grond zit, een brok klooster of zoiets? Een wijnkelder heb ik ook wel eens horen beweren, want daar komt heel eigenaardig, mottig (vies) spul uit de kant druppen. Dat moet vergane wijn zijn, zeggen ze. Of dat waar is weet ik niet, wel dat er inderdaad iets uit de grond komt lopen, dat heb ik zelf veel keren gezien. Maar terug naar die stalkjès, want aan die kant zat ze. Ik klim over d'n dam en hou dat ding stiekem met een schuin oog in de gaten. Natuurlijk dacht ik aan wat ons mannen gezegd hadden: gerust laten zulke dingen. Ik stap verder d'n dijk op, dat stallichtje kruipt d'n dijk op, gaat de weg over en zakt aan de andere kant weer omlaag, aan de kant van het Kanaal dus. Hoe ver zal dat achter mij geweest zijn? Zeg nou 's 'n roei of tien, vijftien. D'n dijk maakt daar twee korte bochten vlak achter elkaar en vanaf de lesten bocht is het nog zo'n kleine vijftig roeien naar ons huis. Ik denk, dat moet te halen zijn voor n'n jongen gast mee n'n asem as n'n ruïn, want ja, hoe oud zal ik toen geweest zijn? Zestien, zeventien jaar, peis ik, dus een woord voor tien grote vaneigen, maar het verstand van een kind van drie. Ik, groot en niet wijs, ik dacht: ik zal eens winken op dat ding. Ik steek mijnen arm nog maar omhoog, komt dat deenk toch met een rotvaart op mij af. Mee dat ik het zie komen, denk ik: Da's mijn dood, daar hoeft geen mens aan te twijfelen! Maar ik gaf mij niet zomaar in ene keer gewonnen, en ik zette er de getten in (zette het op een lopen)! In ene ruk gieps 'k mij naar huis, ik draai het aprilken af, stamp de

deur open en mieter ze mee n'n slag achter mijn kont terug dicht. Ze is nog niet goed en wel gesloten of ik hoor daar n'n bons op die deur, aan d'n buitenkant wel te verstaan, oft'r n'n kallesai (kalsei) tegen gegooid wier. Onze Ruul die zat nog achter de kachel en die hoorden het ook. Hij zag trouwens aan mij ook wel dat er iets gepasseerd was: ik was zo goed als de kieter af (doodop), zag zo bleek als n'n doek, ik stond op mijn benen te trillen als een juffershondje en mijn haar stond overeind als de haren van een platte zeug (kleine schuurborstel). Mijn knieën waren net schoteldoeken, zo slap.

Het was alsof onze Ruul wist wat er gebeurd was. Ik hoor het hem nog zeggen:

“n Stalkjès zeker? Stomme mieter dat ge daar zijt!”

Hij gaat naar de schouw en pakt er de petroleumlamp van. Hij doet de deur open en ja hoor: te halven op de deur een verschroeide plek zo groot als een gulden ongeveer.

“Lompe mieter”, zei hij nog eens, “d'rop gewenkt zeker?”

Ik was nog teveel buiten asem om wat ook te zeggen, maar aan mijn gezicht zag hij genoeg.

“Had je dat in je nek gekregen, ouwen kop had tot op d 'Ouwe Stoof gebold!

Eije nou ouwen zin? Ge was zo dood gewist als het pjèrd van Napoleon! En wat denk je dat er gebeurd was, had de deur eens open gestaan? Gebruik in het vervolg dat beetjen verstand dat je hebt en doe zoiets nooit niet meer!”

Nou, dat hoefde hij niet te zeggen. Zeker een volle week ben ik van slag af geweest, mijn handen trilden zo, dat ik niet in staat was om een sjeksen te draaien en de zondag daarop kon ik mijn boord niet dichtkrijgen zo daverde ik nog. Ik had het wel goed geschoten, toen ik dat ding op mij af zag komen en bij mijn eigen dacht:

“Dat wordt mijn dood!”

Gelukkig dat ik in mijnen jongen tijd zo glad was als water (lenig), maar niet zo dun!